

„O carte bună este o faptă bună,
și încă o faptă bună fără termen
de durată.”

- I. L. Caragiale

NATIUNEA

continuitate pentru neam și țară

Informație, opinie și atitudine publicistică

Serie Nouă
Anul VIII
Numărul 414
5 - 11 iunie 2019

Aurul trecutului ca un lingou de plumb ce nu ne mai apasă...

Cezar Adonis
Mihalache

Să scriem o carte și să facem un film! Acestea sunt sugestiile guvernatorului Băncii Naționale când vine vorba de recuperarea tezaurului de la Moscova! Să încropim o cărticică, și aia „mai simplă”, să nu cadă greu „consumatorului”, și un film pe care să-l trimitem pentru difuzare unui canal „history” tematic. Și poate că așa ne va sfătui Mugur Isărescu și în clipa în care, în sfârșit, va fi ieșit la pensie, desigur, vorbind despre rezervele actuale de aur ale României! Să facem și despre ele un film, să scriem o broșurică! Mai ales că numele fantoșei „acaparatorului” este în fond de același roșu nestins...

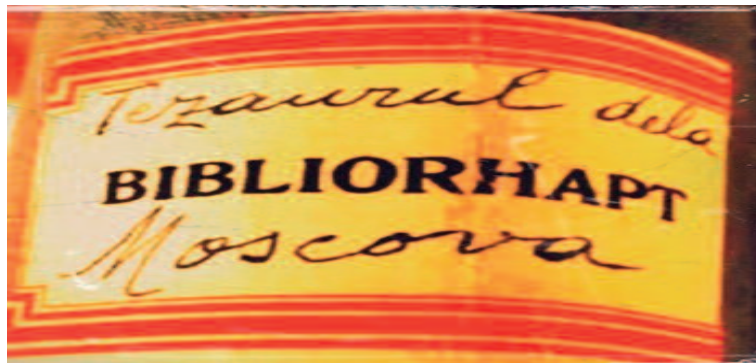
Dar și poziția venită dinspre un fost președinte al comisiei de discuții, că alea nu au fost negocieri, cu rușii este de o slugărnice răsăritean-dureroasă. Dureroasă doar pentru noi, evident. Pentru că, să vii să te lamentezi, după ce ai condus comisia vreme îndelungată, că nu vezi nici o perspectivă „în această problemă”, înseamnă că degeaba ai stat acolo. Din nou, degeaba pentru interesele noastre, dar cu folos pentru ăia care îți serveau ceaiul în ceșcuțele de argint de la masa „tratativelor”.

De fapt, nimeni nu a vrut să facă un pas înainte, să spună acel ceva hotărât pe care îl așteptăm de trei decenii, de când, măcar teoretic, nu aveam de ce să mai mergem ploconiți la Moscova pentru a primi hrisoave despre cum a fost prin istoria noastră. Nu am făcut măcar un pas în(spre) coasta Rusiei... Iar capacele stilourilor de aur (căci acela a fost singurul aur pe care îl vor fi văzut cei din comisii) erau deșurubate doar pentru a puncta data și concluziile deja hotărâte.

Ceea ce au făcut atunci și fac acum, felul supus, se vede și din tonul de abordare pe care îl au... Îi trădează felul de a vorbi despre acest subiect (și nu la Moscova, unde trebuie să primeze diplomația, dar nu aia care aduce a lașitate și slugărnice gata antamate, ci chiar aici, în țară), prin trimiteri fără pic de indignare și revoltă (istoric documentată și, mai ales, îndreptățită), îi dă de gol chiar felul lor de a „atinge” subiectul prin cuvinte gu-

moase ce nu ar emoționa nici măcar o cititoare din biblioteca unui pension.

Cuvintele „dure” pe care le așteaptă românii din partea unora care negociază recuperarea unei părți din istoria noastră se limitează la tonuri aproape poetice: „tezaurul evacuat”, „tezaurul trimis la Moscova”... Așa au început și încă încep toate abordările noastre... De aici, de acasă, se pleacă deja cu fruntea plecată, fără pic de avânt justițiar, ci prin asumarea unor vinovății (că doar noi „am evacuat”, noi „am trimis” teza-

urul la Moscova, de bunăvoie, și, atunci, punctum în istorie, nu?!...) care să justifice eșecurile „negocierilor”.

Dar poate că a venit momentul să schimbăm toate aceste „titulaturi”... Poate că ar trebui să căutăm oameni care să ne reprezinte cu adevărat interesele... Poate că un volum-tom, tot și nu o plachetă cum vrea Mugur Isărescu, ar trebui să plece din start cu un titlu convenit pentru un asemenea subiect: „Tezaurul rechiziționat”, ca formulare diplomatică pentru abordările oficiale, și Tezaurul furat, răpit, confiscat, ascuns pentru numeroasele seminarii pe care le organizează ai noștri pe aici. Pentru că, să fii de atâția ani în fruntea BNR și să vii cu sugestia, „la și alții”, pentru alții, privind scrierea unei cărți este deplasat. Să te speli pe mâini că prin arhivele Băncii Naționale nu ai găsit „al doilea dosar al tezaurului” (poate ar fi trebuit să se găsească volumul gata întocmit, ilustrat și broșat) arată gradul de interes al acelora care ne reprezintă.

Și chiar așa, de ce nu vorbește Mugur Isărescu, nu despre cărți și filme (deși, se prea poate că așa o să mai vedem și noi o poleială de aur când vine vorba de Tezaurul de la Moscova, cu un premiu cineastic „d'or”) ci despre aceia care ne reprezintă. Și felul în care apără interesele României când vine vorba despre modul în care ne putem recupera Tezaurul. Pentru că, a merge la asemenea ne-

gocieri cu „emisari” culeși de prin biblioteci, și arhivari care nu-și găsesc nici măcar propriile antete, darămite documente ale trecutului, nu reprezintă o acțiune asumată pe măsura greutății în aur istoric a Tezaurului.

De fapt, la toate aceste întruniri, partea română, s-a prezentat a priori ca la o ședință de cenaclu istorico-literar. Pe viitor, poate și cineastic!...

Or, trebuie depășit acest stadiu! Din perspectivă istoriografică avem suficiente date. Ne lipsește abordarea

juridică. Iar dacă noi nu suntem în stare să trimitem juriști care să-și deșurubeze ei stilourile la Moscova, nu să le primească gata înmuiate în cerneala unor concluzii deja decise (în cel mai bun caz, cu formulări de felul „nu s-a ajuns la un acord”), de ce să nu apelăm la experți internaționali?...

Să luăm aminte! Pentru apărarea intereselor sale (ca imagine) în Europa, partidul de guvernământ a angajat firme de lobby chiar și la Bruxelles. Nu îi mai ajungeau consilierii evrei pe care i-a antamat aici pentru a îndrepta imaginea cârpei roșii șifonate la nivel intern. A găsit bani să plătească „lobbyiști” pentru imaginea, nu de țară, ci de guvernare, la Bruxelles!

De ce nu se ridică nimeni în Parlament să ceară angajarea, pentru interesele țării, a unei firme de experți, juriști și lobbyiști? De ce nici unul dintre europarlamentarii noștri nu a făcut așa ceva acolo unde ne reprezintă, în inima Europei? E drept, ar fi fost destul de straniu, ca europarlamentarii puterii de la București să aducă în plenul PE problema aurului din trecut când ei vor să-l „destaurizeze” și pe cel al „prezentului”...

Și totuși, toți ceilalți europarlamentari ce fac? Că despre ce au făcut nu s-ar strânge nici măcar de un strop de cerneală...

Marginalii la un scor electoral previzibil

Aurel I.
Rogojan

Aproape fără excepții, media a apreciat că duminică, 26 mai 2019, poporul suveran, chemat la urne pentru alegerile europarlamentare și un referendum punctual inițiat de Președintele României, a dat semnalul unei schimbări majore, cu mult, cu foarte mult peste mizele evenimentelor electorale. Previzunile din sondajele premergătoare votului, comandate de formațiunile politice din prima linie a competiției au fost spulberate. Cine se aștepta la scorul obținut de „Alianța 2020 Uniunea Salvați România și Plus”, cel mai important câștigător și la avansul istoric, pe primul loc, al Partidului Național Liberal, în pofida faptului că este cel mai vechi, dar și mai nereformat partid? Doar artizanii din umbră ai acestei victorii în prima bătălie politică dintr-un război aflat abia la început. Doar câțiva „visători” cu idealurile izvorâte dintr-o intimă cunoaștere a problemelor existențiale ale așa zisei mări mute, reprezentate de o populație ce se trezește din anestezia celei mai deșănțate demagogii politice.

Evit să calific rezultatele alegerilor europarlamentare și ale referendumului ca surprinzătoare și explozive, așa cum este tentația unanimă a presei. Ele sunt urmarea firească a evoluțiilor din societate și a unui altfel de sistem al judecăților de valoare asupra realităților create de guvernarea generațiilor expirate. Ele mai sunt, însă, și expresia unei matrice ideologice, aceea a nihilismului, a narodnicismului care istoricește, pe filieră pravoslavnică, ne-a infestat subconștientul și, în lipsă de altceva ne generează votul negativ ca reacție de apărare.

Ca parte a unei generații expirate, cred că a fost prea mult temporizat și subminat accesul noului val la gestiunea afacerilor publice. Motive de prea mare entuziasm, totuși, nu sunt. Leșirea din impasul în care guvernările care au condus prin corupție, minciună, incompetență și cinism au

prăbușit România nu se va produce pe termen scurt, fiindcă desprinderea de trecut, mai cu seamă de trecutul reprezentat de ultimele trei decenii, nu va fi un proces linear, dimpotrivă. Până se va forma o clasă politică nouă și curată, cultă și onestă, cu respect față de valorile perene ale identității naționale a românilor, eliberată de tentațiile cosmopolitismului juvenil și al noului internaționalism, inamică a corectitudinii politice, nimic altceva decât un neomarxism intolerant, suport al extremismului și al dictaturii, este de parcurs un drum lung și anevoios, iar nouă ne lipsesc până și deschizătorii acestui drum.

Conexiunile marasmului sunt mult prea numeroase, complicate și amalgamate în combinații politico-economice transnaționale secrete, cu un important potențial de imprevizibil. În contextul global, imprevizibilul este singura certitudine. Acest imprevizibil potențează toate amenințările la tripodul existenței indivizilor și a națiunilor: Libertatea, Proprietatea și Securitatea. Motiv pentru care trebuincioasele servicii de informații pentru securitate națională au, în astfel de conjuncturi istorice, menirea de a fi farul salvator de la derive și naufragii într-un ocean geopolitic înfometat de epavele globalizării. Națiunile care își pierd identitatea sunt victimele sigure ale pierderii competiției într-o luptă acerbă pentru supraviețuire. Suntem martorii unei victorii pe care formațiunile câștigătoare au obținut-o printr-o amplă operațiune riguros planificată și perseverent implementată.

Izbânda aparține scenariștilor și regizorilor importanți care au tăcut și au făcut. O victorie dacă nu este consolidată, devine efemeră. Mai rămâne să apară noii lideri politici, cei adevărați, căci cei scoși acum în față reprezintă doar avangarda de sacrificiu, combatanții de acțiune, nu vizionarii care să gestioneze adevărata „schimbarea la față” a României.

Unde vă este morala creștină romano-catolică?...

Vasile
Lechințan

- scrisoare deschisă adresată domnului Jakubinyi György Miklós, arhiepiscop romano-catolic de Alba Iulia -

Ca om de știință, master în Socio-antropologie istorică al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, doctor în istorie al Academiei Române, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, în calitatea mea de fost premiant în toate clasele și anii de studii pe care le-am/iam urmat – ceea ce consider că denotă o seriozitate, pasiune și competență în însușirea valorilor culturale și științifice ale Umanității, predate în școlile pe care le-am urmat -, în calitatea mea de cercetător asiduu și cu o mare pasiune, în numele Cunoașterii, de peste cinci decenii la rând, în Bibliotecă și Arhive, vă rog să-mi răspundeți dacă ține de morala Dvs. creștină romano-catolică faptul că începând de după Revoluția din Decembrie 1989 ați indus în eroare autoritățile administrative, juridice și politice ale statului român și astfel ați obținut, pe temeiul unei așa-zise „retrocedări”, numeroase proprietăți publice care nu au aparținut niciodată în proprietate Arhiepiscopiei căreia îi sunteți păstor;

Vă întreb, domnule arhiepiscop Jakubinyi György Miklós, dacă ține de morala Dvs. creștină romano-catolică faptul că nu v-ați gândit ca după Revoluția din Decembrie 1989, sus-amintită, să pornim – după atâția ani de distorsiune a valorilor morale datorată comunismului - la o lume dreaptă și extrem de onestă, o

lume a bunei înțelegeri între români și maghiari, între catolici și ortodocși, între alte categorii ale societății românești, din care să fie exclusă înșelarea unuia de către celălalt, să fie exclus șovinismul, adică ura între maghiari și români, ură care poartă pecetea unui trecut plin de mii de victime în Transilvania, să pornim la deschiderea unor căi de înflorire a respectului reciproc, la nelezarea demnității istorice a unei părți de către cealaltă parte, la deschiderea unui drum al încrederei permanente și al civilizației de tip european care este prevăzută cu generozitate în statutul și practica Uniunii Europene din care și noi facem parte;

Vă întreb, domnule arhiepiscop Jakubinyi György Miklós, dacă ține de morala Dvs. creștină romano-catolică faptul că v-ați bazat, cu bună știință, pe ignoranța autorităților administrative, politice și juridice românești și ați înaintat acestora - pentru susținerea pe nedrept a cererilor de „retrocedare” a unor bunuri publice - argumente și documente false și trunchiate și ați obținut astfel în proprietate unele imobile pe care Arhiepiscopia pe care o păstoriți nu le avea sub acest statut nici măcar în timpul stăpânirii ungare în Transilvania, așa aveți acum în proprietate, total pe nedrept, palatele liceelor: „Unirea” din Tirgu Mureș, „Tamasi Aron” din Odorheiu Secuiesc, „Marton Aron” din Miercurea Ciuc și numeroase alte clădiri pe care Arhiepiscopia nu le-a avut niciodată în proprietate, nici Statusul Romano-Catolic Ardelean, formațiune pe care ați înființat-

o ca fundație care să administreze aceste averi cu o aparență de continuitate istorică, dar acum situația este cu totul alta, dat fiind faptul că este distorsionat statutul proprietății fondurilor tereziene, respectiv faptul că Statusul nu le avea decât în administrare, proprietate erau fondurile înseși, Dvs. știți prea bine că un fond, o fundație nu poate fi proprietatea nimănui, ci doar în administrarea cuiva, prevăzută de fondator (în cazul nostru statul austriac, prin împărăteasa Maria Tereza); Dvs. sunteți poate singurul caz din istoria Dreptului când vă substituiți ca proprietar al averilor unor fundații/fonduri (ele înseși proprietar), bazându-vă pe ignoranța - n-am zis corupția, Doamne ferește! - celor în drept din partea statului român, care au fost extrem de „generoși” cu pretențiile Dvs., în timp ce numeroși copii români suferă de lipsuri materiale (Dvs. ați impus chirii exorbitante, statul român le plătește) și de jigniri morale și de demnitate istorică, fiind excluși din centrele orașelor transilvane și despărțiți de prietenii lor elevi maghiari, astfel că prin fapta Dvs. încercați să excludeți pe români din istoria Transilvaniei și să creați un separatism etnic pe care valorile Uniunii Europene îl respinge cu fermitate;

Vă întreb, domnule arhiepiscop Jakubinyi György Miklós, dacă ține de morala Dvs. creștină romano-catolică faptul că în continuare vă considerați singurii beneficiari de drept, ca romano-catolici și maghiari, ai averilor publice – marile fonduri create de statul austriac, de împărăteasa Maria Tereza pentru Transilvania, dacă considerați justă această

cea mai mare deturnare de fonduri din istoria Transilvaniei pe care Statusul Romano-Catolic Ardelean a făcut-o de la preluarea acestor fonduri în administrare, din 1867 încoace și continuată de Dvs., fonduri create și pentru români, și pentru alte etnii, pentru dezvoltarea vieții lor spirituale, școlare, instituționale, vă întreb de ce nu v-ați gândit să procedați măcar cât de cât onest, ca statul ungar, de exemplu, care a administrat același tip de fonduri (de Studii, de Religie, de Burse tereziene etc.) create în oglindă de statul austriac, de împărăteasa Maria Tereza, tot în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, pentru Ungaria, inclusiv pentru „părțile ungurene” românești de la Maramureș la Bihor și Banat, unde zeci de biserici românești primeau sume importante de susținere de la Fondul de Religie ungar și liceul din Beiuș de la Fondul de Studii ungar etc. Numai în Transilvania românii erau/sunt excluși de la fondurile tereziene create pentru Transilvania, excludere datorată acelei uriașe deturnări de fonduri sus-amintită, comisă de Statusul Romano-Catolic Ardelean și continuată de Dvs.

În numele apartenenței la Cultura Umanității, în numele moralei creștine, în numele a tot ceea ce a fost bun în conviețuirea milenară româno-maghiară în Transilvania (am scris o carte în acest sens intitulată Permanența conviețuirii pașnice),

Vă propun, stimate domnule arhiepiscop Jakubinyi György Miklós, ca întrucât Dvs. ați inițiat și patronat/patronați această mare inducere în

eroare a autorităților administrative, juridice și politice ale statului român – adevărată jefuire a românilor de un drept patrimonial cu mare încărcătură culturală și istorică (în aceste instituții „retrocedate” sau cerute de Dvs. pentru „retrocedare” au învățat cele mai mari personalități istorice românești din Transilvania – sub oblăduirea Dvs. fostul Liceu Piarist din Cluj a fost și este purificat de elevi români încă din 1990, spre revolta marelui istoric al Transilvaniei David Prodan, care mai trăia încă) și reprezintă o adevărată excludere a românilor din istorie – fapt cu totul neconform, în primul rând moralei creștine, apoi legilor unui stat –.

Dvs. să interveniți pe lângă aceleași autorități pentru conlucrare în vederea restabilirii proprietății adevărate, legale și de drept a bunurilor istorice comune românilor, maghiarilor, sașilor etc., patrimoniului pe care-l dețineți acum prin „retrocedare” fără nicio bază morală și documentară dreaptă, prin viitoarea intervenție a Dvs. - de astă dată justă și conformă cu adevărata morală creștină romano-catolică - se vor detensiona și relațiile româno-maghiare, care astăzi, datorită politicii tendențioase și șovine a unor lideri maghiari din România și Ungaria țin să se deterioreze și mai mult.

Cu tot respectul pentru instituția milenară catolică din Transilvania, al cărei păstor sunteți...

Președinția Trump: stabilitate și perspective...

Corneliu
Vlad

Donald Trump își îndeplinește până la capăt mandatul de președinte al Statelor Unite și va fi reales pentru încă un mandat prezidențial. Dacă unii ziariști americani parcă mai ezită să o spună, colegii lor vesturopeni o recunosc deschis. Dincolo de faptul că ancheta Mueller (și atâtea altele) n-au dovedit nimic grav, Administrația are de pe acum un bilanț pozitiv și în plan intern, și în relațiile cu lumea. „Economia e înfloritoare, șomajul la nivelul cel mai scăzut și democrația încearcă să se regăsească. La Washington, planetele sunt aliniate pentru un al doilea mandat al lui Donald Trump” – așa își începe un articol Axel Gylden, ziarist experimentat de la săptămânalul francez „L'Express”. Iar apreciatul politolog, și el francez, Pascal Boniface scria tot atunci (la

jumătatea acestei luni), despre politica externă a președintelui american, pentru mulți deconcertantă: „În timp ce unii îl ironizează, Donald Trump merge înainte. Își urmează agenda. Nu e irațional, ci pur și simplu are alte priorități. Vrea ca iluzia unei lumi unipolare care a dus între altele la războiul catastrofal din Irak să devină nu numai o himeră costisitoare pentru SUA, ci și o realitate periculoasă pentru cei care s-ar opune.”.

Președintele Trump dezavuează în principiu intervențiile militare, dar în același timp sporește masiv bugetul de apărare – de la 600 la 720 miliarde dolari. În loc de războaie – sancțiuni economice aplicate Cubei, Venezuelei, Iranului, eventual Coreei de Nord. „Dacă îi reușește măcar unul dintre aceste patru obiective, se va prezenta învingător în față alegătorilor” – apreciază comentatorul european.

Traectoria spre Casa Albă și traseul

prezidențial al celui de al 45-lea președinte sunt premiere, în multe privințe, în istoria Americii. Protagonistul lor are cel mai senzațional parcurs politic din istoria țării sale și cea mai spectaculoasă – însă cu nimic mai puțin responsabilă – prestație în funcția supremă. Hollywoodul poate să doarmă liniștit: viitorii scenariști vor avea o zestre generoasă de subiecte.

Intrat în cursa prezidențială cu șanse minime, ca un candidat mai degrabă excentric și „nenserios”, prejudecată întărită și de o retorică electorală șocantă, miliardarul cu hobby-ul televiziunii a reușit să-și devanseze contracandidații din propriul partid iar apoi să triumfe în fața redutabilei rivale a democraților, Hillary Clinton. Au urmat săptămâni, luni și câțiva ani de de șicane de tot felul, de la cele mai penibile la cele mai grave, în presă, în Congres, în justiție, împotriva președintelui, a

familiei sale, a colaboratorilor săi etc. La sfârșitul lui 2018, un ziarist numără 17 anchete în desfășurare împotriva președintelui. Dar poziția șefului Casei Albe s-a consolidat și prin alegerile parțiale de la jumătatea termenului, și prin eșecul anchetei procurorului Mueller privind pretinsele legături ascunse ale echipei Trump „cu rușii”. Piedicile și capcanele puse în cale președintelui au fost înlăturate sau demontate una câte una. Subiect tot mai delicat pentru adversarii Casei Albe, care se refugiază, de nevoie, în abordări ironice, de tipul „Atenție, ceea ce urmează s-ar putea să-i înspăimânte pe mulți cititori”, cum scria într-o cronică pentru ziarul „Daily Beast” Matt Lewis de la CNN, sub titlul „30 de milioane de motive pentru care Trump va fi reales”.

Oricum, sondaje recente ale Institutului Gallup arată că Donald Trump este susținut de 46 la sută dintre americani. Nouă din zece re-

publicani îl vor vota, dar și 12 la sută dintre democrați. Așa stand lucrurile, presa occidentală își revizuieste prioritățile. Prima ar fi explicarea succesului președinției Trump. Faptul că nu are doctrină – au spus unii. Ba nu, are – lipsa de doctrină e și ea una, ba chiar una redutabilă, au replicat alții. Discuția n-a rămas însă aici. „Doctrina lui Trump – afirmă cunoscutul geopolitician George Friedman – poate fi rezumată că o politică de a evita situațiile care ar impune acțiuni militare și de a aplica o politică economică ofensivă, fără a ține seama de opiniile din afară țării, într-un sens larg”. Este, de fapt, o abordare mai pragmatică, numită de universitarul american Michael Anton „realism principial”. O varianta cât se poate de explicabilă prin formația de businessman a celui mai puternic om al planetei.

„Exilat” în propria sa țară: Policarp Morușcă, primul episcop al românilor din America

Dorin Nădrău

Biografia lui Policarp Morușcă, cleric ortodox român de o neîndoieală însemnată în istoria bisericii noastre, ne dezvăluie o personalitate de excepție, un destin tulburător, un episcop prigonit și captiv în propria sa țară după o perioadă de patru ani (1935 – 1939) în care s-a dovedit un demnitar bisericesc plin de râvnă pentru păstoririi săi din Statele Unite și Canada. Cauzele fatalității care s-a abătut asupra lui s-au datorat, inițial, unor intrigi de palat, iar apoi, unui regim ateu și abuziv, care l-a izolat departe de credincioșii săi din America de Nord până la moarte.

Pe numele său de botez, Pompei Morușcă, viitorul episcop a văzut lumina zilei la 20 martie 1883, în localitatea Dealul Geoagiului, com. Cristești, jud. Alba. Părinții, preotul Ioan Morușcă și Ana Morușcă, oameni modești ca stare materială, au avut ca prioritate grija pentru o bună creștere a celor șase copii, trimițându-i pe toți la școală. După absolvirea școlii primare la Ighiu și Alba Iulia, Pompei Morușcă a urmat studiile medii, timp de trei ani, la gimnaziul maghiar în Alba Iulia, iar apoi, la gimnaziul românesc de la Blaj, înființat în 1874. Acesta a fost primul liceu de limba română din Ardeal, o școală referitor la care Ion Eliade Rădulescu spunea că „aici a răsărit soarele românilor”. Între anii 1902-1905, a frecventat cursurile Institutului teologic-pedagogic „andreian” din Sibiu, având dascăli de înaltă ținută academică și colegi de elită: Onisifor Ghibu, ilustru pedagog și reputat patriot român, Moise Balea, primul preot misionar din America, Teodor Scorobeț, viitorul arhieru vicar.

În baza unei vechi cutume din Ardeal, între 1905-1908, Pompei Morușcă a fost învățător, funcționând în trei școli confesionale ortodoxe (Sebeș-Alba, Ludoșul Mare-Sibiu și Pâclișa, care astăzi face parte din municipiul Alba Iulia).

În vederea hirotonirii ca preot, s-a căsătorit cu Maria, fiica preotului Vasile Bălan din Blașfalău de Sus-Bistrița, sora viitorului mitropolit Nicolae Bălan. La 19 iunie 1908, a fost hirotonit de mitropolitul Ioan Mețianu pe seama parohiei din Șeica Mare, o comună cu oameni harnici și gospodari, așezată lângă Mediaș. Asemenea multor intelectuali români, în timpul primului război mondial, a fost suspectat de autoritățile maghiare de activ-

itate filo-românească și a fost mobilizat ca preot militar pentru soldații români din armata habsburgică (1917-1918). Preoteasa Maria Morușcă a fost arestată și deportată în Ungaria vestică, iar despărțirea de părintele Pompei a fost definitivă, în 1922 urmând divorțul. Se cuvine precizat că în ciuda răni care a rămas, părintele Morușcă s-a rugat pentru fosta sa soție până la moarte.

A părăsit Șeica în anul 1919, când a fost angajat la Consiliul Dirigent care avea sediul la Sibiu, la departamentul Culte și Instrucție, aflat sub comanda lui Vasile

Goldiș, unul dintre „corifeii Marii Uniri”. Ales de Congresul Bisericesc al Mitropoliei Ardealului în funcția de consilier economic la nou înființata Episcopie a Clujului (1919-1920), se înscrie la cursurile de religie pentru profesorii români ai renumitei universități clujene. Numele părintelui Pompei Morușcă a devenit și mai cunoscut în anul 1920, atunci când a fost ales secretar general al Asociației „Andrei Șaguna” a clerului din Transilvania și Banat, fiind readus de către mitropolitul Nicolae Bălan la Sibiu, moment care marchează începutul „perioadei sibiene” (1920-1924). A lucrat pe lângă Consistoriul Mitropolitan, apoi ca director al Oficiului de Statistică al consistoriului, iar mai apoi ca redactor la „Revista Teologică”, desfășurând o intensă activitate intelectuală, lăsând numeroase scrieri, concretizate în broșuri, articole și recenzii. Cu siguranță, atmosfera deosebită a Sibiului acelor ani, l-a format ca destoinic administrator, apreciat scriitor și veritabil publicist, rafinat intelectual, incontestabil vizionar, dar, mai ales ca desăvârșit slujitor al Bisericii.

După ce în 1925 părintele Pompei îl însoțește pe mitropolitul Nicolae Bălan într-un pelerinaj la Ierusalim, se hotărăște să se călugărească. Marcat de nefastul final al căsătoriei, se decide să se consacre vieții

chinoviale monastice, cu gândul la Ierusalim unde primise titlul de „Cavaler al Sfântului Mormânt”. În același an, 1925, a fost tuns în monahism sub numele Policarp, hirotesit prptosinghel și arhimandrit, încredințându-i-se stăreția Mănăstirii Hodoș-Bodrog din jud. Arad. Aici, între anii 1925-1935, s-a preocupat asiduu de organizarea vieții monahale a acestui străvechi așezământ mănăstiresc atestat documentar încă din 1177, îngrijindu-se totodată și de viața spirituală a celor patru parohii aparținătoare: Bodrogul Nou, Bodrogul Vechi, Vinga

o pastorală de orientare amănunțită, am pregătit sufilele pentru organizația bisericească. Episcopul Policarp Morușcă a păstorit efectiv credincioșii rtdocși din America până în anul 1939, orânduind eparhia cu șaseprotopopiate, 44 parohii, 62 filiale, cu 43 biserici și cinci paraclise, deservite de 34 de preoți. A dovedit o neclintită credință și un optimism de neegalat, reușind să consolideze episcopia. Un merit deosebit este acela de a fi inițiat apariția și publicarea foii „Solia” și a calendarului eparhial „Solia”. De asemenea, a întemeiat reședința eparhială „Vatra Românească” de la Grass Lake, Michigan, cu o fermă, un cămin pentru bătrâni și un început de mănăstire.

În vara anului 1939, în pofida sfaturilor multor apropiați care l-au atenționat despre tensiunile politice care prevesteau războiul, a plecat în România pentru a-și revedea familia și spre a raporta noului patriarh Nicodim Munteanu (1939-1948) situația eparhiei din America. Anul 1939 s-a scurs cu repeziciune, fiind precipitat de izbucnirea celui de-al doilea război mondial. În 1940, urmare a unor „intrigi de palat”, Legația Americană din București îl anunță că nu se va putea întoarce în America „până la încetarea ostilităților”. Dezamăgit și resemnat, s-a retras pentru un an în satul copilăriei sale, Craiva, unde locuia sora sa, Lucreția Nicoară, al cărei soț, învățătorul Sabin, era pe front, ofițer în armata română.

După mai bine de un an de așteptare, patriarhul Nicodim l-a numit director al Internatului Teologic „Radu Vodă” din București (1940), care fusese închis de autorități și evacuat. Episcopul Policarp Morușcă a contribuit la redeschiderea lui, dar, în acest timp, se ocupa de revenirea sa în America. Din 28 august 1941, ca urmare a pensionării episcopului Dionisie Erhan al Cetății Albe-Ismail, părintele Policarp este numit de către patriarhul Nicodim locțiitor la acea eparhie extrem de dificilă și care se afla într-o stare de deplorabilă dezorganizare, situată în coasta Ucrainei ocupate de Rusia comunistă, unde a rămas pe durata războiului, până în ianuarie 1944. Declarația de război a României împotriva Statelor Unite, relațiile dintre cele două țări fiind suspendate, l-a întristat profund. Simțindu-se neputincios în fața mării conflagrații ce a cuprins întreaga lume, s-a dedicat pe deplin lucrării apostolice în Basarabia de

Sud. După revenirea din Basarabia, a rămas pentru o scurtă perioadă de timp iarăși în București (1944-1945), ca director al Institutului Teologic. Patriarhia a intervenit, la acea vreme, pentru obținerea unei vize în vederea întoarcerii episcopului în America, dar, în loc ca acesta să fie trimis înapoi, la 4 decembrie 1945 a fost numit, tot temporar, într-o nouă funcție, „până la alegerea titularului”, la o altă margine de țară, în orașul Sighet. Astfel, între anii 1945-1946, Policarp Morușcă a servit ca locțiitor de episcop la Episcopia Maramureșului, mai dezorganizată și în mai mari lipsuri materiale decât Cetatea Albă.

În acele condiții, guvernate de faptul că regimul comunist trecuse la controlul și reorganizarea Bisericii Ortodoxe Române, episcopul Policarp a fost pensionat forțat de autoritățile comuniste („pus în retragere”), la fel ca mulți alți ierarhi care deveniseră incozi. După pensionare, a fost închinoviat la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, fiind stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia, între 1955-1958.

A trecut la cele veșnice la 26 octombrie 1958, de Sfântul Mare Mucenic Dumitru, fără să-și vadă împlinită dorința reîntoarcerii la eparhia sa din America. A fost înmormântat la modestul schit „Sf. Ioan Botezătorul”, situat lângă Platoul Romanilor din Alba Iulia. Alături de el sunt mormintele altor doi ierarhi: P.S. Veniamin Nistor, episcopul Caransebeșului, care a avut o soartă similară (1886-1963) și P.S. Ioan Stoia, episcopul armatei (1865-1937). Până a trecut hotarul acestei lumi, a ținut, în limitele posibilului, legătura cu preoții și enoriașii săi din Statele Unite, cu speranța neclintită de a-i putea revedea și sluji, un regret care străbate și din impresionantul lui testament în care a prevăzut: În mormântarea să mi se facă cât mai simplu, cum simplă mi-a fost viața, fără predică, de către duhovnicul mănăstirii „Sf. Ioan Botezătorul”, sau de către preotul parohiei, dacă n-am fost vrednic să-mi închei zilele în cuprinsul Episcopiei mele din America.

...Un destin fără egal în istoria Bisericii Ortodoxe, o personalitate fascinantă, un mare ierarh „exilat” în propria sa țară.

Sporul demografic electoral udemerist sau despre cine ne-a (mai) trădat?...

Cezar Adonis
Mihalache

E clar că acolo este vorba de o neregulă majoră... Ar putea fi însă vorba, chiar în proporții egale, atât de o fraudă prin sistemul electoral, cât și despre un aranjament al PSD-ului în buza secțiilor de vot. Un artificiu pe care PSD să-l fi pus la cale împreună cu UDMR, dar nu atât din obligațiile față de acesta (existente prin protocoalele dintre cele două formațiuni de scursură de eşichier politic), ci și pentru a-și sigura o soluție de rezervă. Social-democrații știau că vor pierde masiv la alegeri. Și atunci se prea poate să fi pus la cale o stratagemă în care să „pompeze” în asigurarea prezenței electorale a UDMR astfel încât, dincolo de realizarea pragului de către maghiarime, prin mobilizarea unei părți a aparatului pesedist pentru acordarea de voturi către UDMR, partidul de guvernământ să-și fi asigurat și o soluție de urgență în cazul în care rezultatele ar fi fost cu mult mai dezastroase.

Privind scorul

UDMR-ului la nivel național, existența unei forme de fraudare este evidentă. Dar au partidele vreun interes să solicite anularea alegerilor și anchetarea fraudei (fie ea „de sistem” sau de vânzare per mașinarie de partid)? Poate chiar social-democrații să fi meșterit o anulare a alegerilor dar numai dacă ar fi avut un scor cu mult mai dramatic.

Din păcate, așa cum partidele de toate culorile au acceptat trei decenii minciuna politică a existenței UDMR, ca partid, tot așa vor închide ochii și acum.

Scopurile au fost atinse. Opoziția s-a urcat pe podium, PSD a supraviețuit, iar UDMR a realizat pragul electoral. Ba, săpând în nămolul înțelegerilor politice am putea avea surpriza să constatăm că toate partidele au fost de acord cu importanța salvării electorale a UDMR-ului. Care, nu întâmplător, a vehiculat, împreună cu Budapesta, posibilitatea creării unui pol cu FIDESZ, ceea ce ar fi dus la o reprezentare „regională” în Parlamentul European, forțată este adevărat, dar posibil a fi fost acceptată de Bruxelles. Ceea ce ar fi reprezentat

pentru România un punct de vărsare de ură și aranjamente de culise cu mult mai vitriolant decât ceea ce face acum UDMR.

Din păcate, oricare ar fi „consistența” blatului de la europarlamentare, situația în care am ajuns, este extrem de nefavorabilă pentru noi, ca țară, ca națiune, ca majoritate. Pentru că, dacă rezultatele vor fi acceptate așa cum se prezintă astăzi (cu o fraudă „decentă” în favoarea UDMR), poate, după cel mult un alt tur electoral, să ne trezim cu o maghiarime politică mult mai violentă în a-și impune pretențiile (motive, în fond, chiar prin rezultatele de la europarlamentare, nu?).

Suntem deja în situația în care, prin procentele de la acest scrutin, UDMR a hașurat ca prezență etnică întreaga țară. A ieșit din enclava sa „tradițională” și a bifat județ cu județ. Și nu cu doua-trei voturi, ci atingând un procent care, trecându-l de pragul electoral, i-a asigurat și „substanța” pentru viitoarele pretenții.

Este adevărat, pentru moment, UDMR-ului îi convine prezentarea

situației ca fiind rezultatul votului dat de români! De aceea, presa de la Budapesta s-a grăbit să puncteze că „românii au votat masiv UDMR”! Pentru că așa se reduce din eventuala presiune a acelor care vor reclama existența unei fraude. Iar „dovezile”, de la cele penibile, precum pretinsa confundare de către electorat a semnului trandafirilor cu vaza cu lalele funerare a UDMR ului, până la cea a redirecționării votului mașinii de partid a social-democraților, ar trebui să închidă subiectul. Poate ALDE Tăriceanu să facă un pic de scandal, pentru că nu a fost ajutat la răndu-i de PSD să facă pragul, practic, similar maghiarimii politice, prin umflarea procentelor. Dar și aici am putea avea o explicație a sinistrului calambur europarlamentar căruia i-am fost parte ca votanți creduli. Pentru că nu este deloc imposibil ca și o parte dintre voturile ALDE să fi fost dirijate spre UDMR, cunoscând în fond supunerea pe filiera budapestană a lui alde „trădiceanu”.

Cam asta despre ce a fost... Pentru că, dacă nimeni nu va cere invalidarea

alegerilor (puțin probabil având în față felul în care s-a așternut „noul” eşichier politic), totul aparține trecutului. Problema o reprezintă însă viitorul imediat. Căci doar acum, și poate câteva luni spre următorul ciclu electoral, UDMR să mai lase atârnată lozinca votului obținut de la români. După aceea va spune că numai etnicii ar fi votat uniunea. Apoi va pune pe masă cifrele numărului de voturi din fiecare județ non-maghiar ca fiind expresia directă a prezenței de etnici în acel loc, trezindu-ne astfel cu un fals spor demografic în favoarea maghiarimii. Și numai mâine-poimâine să nu aflăm că, e fapt, avem, pe rezultate de electorale, mai mulți etnici decât români plecați din țară...

„De ce atâta ură?!”

reprezentanții uniunii „culturale” U.D.M.R., cu doza ciclică de anti-românism, un autobotezat „grup de inițiativă maghiar” din România – a considerat că profanarea mormintelor ar putea resuscita doctrina „Nincs kegyelem!” a lui Dűcső Csaba și acoperirea prin uitare a masacrelor de la Ip, Treznea, Moisei, Luduș, Sărmașu... Fără urmă de îndoială, evenimentul nedorit la care ne vom referi în cele ce urmează a îngrijorat și revoltat majoritatea cetățenilor de bună credință ai României. Influența malefică și antiromânească a neconstituționalului și subversivului partid fabricat pe criterii etnice, imediat după haosul decembrist (să nu credeți în coincidențe) botezat U.D.M.R., și condus „spre înalte culmi de progres și civilizație” de un lider mai antiromân și mai machiavelic chiar decât Viktor Orban și purtătorul de sutană satanistă László Tőkés.

Antiromânismul extremiștilor maghiari se bucură de susținerea, ba chiar încurajarea declarată public a manechinului-motociclist de la Senatul României, de cea tacită a biciclistului de la Cotroceni, a re-re-judecatului de la Camera Deputaților din Parlamentului României și de totala lipsă de reacție a Guvernului României. Ei sunt principalii anti-românii care permit și favorizează comentariile permanente, pline de venin ale „Sătulului de România” și ale

agentului în sutană – „eroul revoluției de la Timișoara”. Asemenea lor, declarațiile Gauleiterului de la Ambasada Partenerului strategic al României și a altor reprezentanți ai unor state occidentale la București încalcă flagrant prevederile diplomatice ale Tratatului de la Viena, prin ingerințe nepermise în treburile interne ale României. Parlamentul, Președintele și Guvernul României n-au avut nicio reacție concretă, doar vorbe de adormit copiii. Nu-i așa?, doar tratatele se fac și pentru a fi încălcate, nu?

Pentru Onor... la loc comanda!

Despre istoria cimitirului devenit centrul atenției de moment, dar mediatizat de mass-media cu „discreție” comandată, pentru a nu leza sensibilitățile minorităților etnici îi lăsăm pe cunoscătorii să-și spună cuvântul[1]. Importanță trebuie acordată nu doar evenimentului în sine, ci mai cu seamă contextului în care se întâmplă atacurile din ce în ce mai impertinente și mai dese ale iredentei maghiare, încadrată deloc întâmplător în planul de acțiune împotriva Centenarului României Mari și a operațiunii de anulare a prevederilor Tratatului de la Trianon, minuțios preparate pe lamela laboratoarele budapestane sub denumirea „Trianon 1920”. Prin comparație, autoritățile românești n-au mișcat un deget – că de

susținere materială, nici vorbă – pentru evidențierea importanței Anului Centenar pe plan intern și, mai cu seamă, extern, lăsând totul pe umerii firavi ai unor asociații cultural-patriotice. Ba, mai mult, cloaca politicianștilor a trădat Țara și Neamul, făcându-se frate cu dracu’ pentru interese meschine și, mai cu seamă, pentru obținerea majorității în Parlamentul României. Povestea-i veche, nu doar cei aflați acum la „putere”, ci toate „puterile” și „oposițiile” postdecembriste au fost șantajate la momentul potrivit de extremiștii din U.D.M.R., aflați în slujba altor interese decât cele ale românilor, actualul șef al hoardei nefiind deloc străin. Pe toată durata Anului Centenar nu a fost semnalată nicio manifestare antiromânească, în timp ce acțiunile antiromânești organizate de unguri în România s-au îndesit, cu încuviințarea – tacită sau verbală – a oficialilor statului român, precum ciupercele după ploaia de vară... nici celor morți nu le dau pace.

Agresarea celor care nu sunt de acord cu profanarea mormintelor militarilor români din Cimitirul Internațional de la Valea Uzului de către extremiștii maghiari poate escalada, situația fiind mai mult decât încordată. Ceea ce s-a întâmplat cu peste șapte decenii în urmă, dar și în anul 1990, readuc în memoria colectivă crimele și masacrele comise în anii 1940-1944 de

trupele horthyste, de „Nyilaskeresztes” (Crucile cu săgeți), „Rongyos Gárda” (Garda Zdrencăroșilor), „Turáni vadászó” (Vânătorii turanici), „A Székely Határör Hadosztály” (Divizia secuieră de frontieră), dar și de atrocitatea din 1990 comisă asupra lui Mihăilă Cofariu, mutilat pe viață de Barabas Erno – fugit în Ungaria imediat după evenimentele. Deci, este posibil și de nedorit!

Să fie aruncată la coș, să fie sancționată inițiativa legislativă a U.D.M.R., de legiferarea a formațiunilor paramilitare maghiare din Transilvania pentru „paza localităților”, sub care se ascund interese șovine, transmisă prin aprobare tacită de la Senat pentru a fi legiferată de către forul decizional, Camera Deputaților. Ne întrebăm dacă nu cumva le vor fi eliberate și permise de port-armă, că arme are cine le da. Ce așteaptă autoritățile române pentru a lua măsuri, de apărare a cetățenilor Țării? Un masacru etnic? Un nou Diktat pentru invalidarea Tratatului de la Trianon?!